

86ste vergadering

Woensdag 13 juni 2001

Aanvang 13.00 uur

Voorzitter: Van Nieuwenhoven

Tegenwoordig zijn 126 leden, te weten:

Van den Akker, Albayrak, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Arib, Atsma, Augusteijn-Esser, Bakker, Van Baalen, Balemans, Barth, Van Beek, Belinfante, Van den Berg, Biesheuvel, Van Blerck-Woerdman, Blok, De Boer, Bolhuis, Van Bommel, Buijs, Bussemaker, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Depla, Van Dijke, Dijkma, Dijkstal, Dijsselbloem, Dittrich, Van den Doel, Duijkers, Duivesteijn, Eurlings, Feenstra, Geluk, Van Gent, De Graaf, De Haan, Halsema, Harrewijn, Van Heemst, Hermann, Herrebrugh, Hessing, Hillen, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, De Hoop Scheffer, Kamp, Kant, Karimi, Klein Molekamp, Van der Knaap, Koenders, Kortram, Kuijper, Van Lente, Luchtenveld, E. Meijer, Th.A.M. Meijer, Melkert, Middel, Van Middelkoop, Molenaar, Mosterd, Nicolai, Niederer, Van Nieuwenhoven, Noorman-den Uyl, Oplaat, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, De Pater-van der Meer, Pitstra, Rabbae, Ravestein, Rehwinkel, Remak, Van 't Riet, Rietkerk, Rijpstra, Rosenmüller, Ross-van Dorp, Rouvoet, Santi, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schoenmakers, Schreijer-Pierik, Slob, Smits, Snijder-Hazelhoff, Van Splunter, Spoelman, Van der Steenhoven, Stellingwerf, Stroeken, De Swart, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Udo, Te Veldhuis, Verbugt, Verburg, Van der Vlies, Van Vliet, M.B. Vos, O.P.G. Vos, Voûte-Droste, De Vries, Waalkens, Wagenaar, Van Walsem, Weekers, Weisglas, Van Wijmen, Wilders, De Wit, Witteveen-Hevinga en Zijlstra,

en de heren Korthals, minister van Justitie, Zalm, minister van Financiën, en mevrouw Borst-Eilers, vice-minister-president, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Blaauw, Van Gijzel, Valk en Giskes, wegens ziekte;

Crone en Dijkma, wegens bezigheden elders, alleen voor de avondvergadering.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Op verzoek van de fractie van D66 benoem ik in de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport het lid Van 't Riet tot plv. lid in plaats van het lid Schimmel.

Het woord is aan de heer Geluk.

De heer **Geluk** (VVD): Voorzitter. Evenals vorig jaar worden wij nu geconfronteerd met een uitspraak van de rechter over bestrijdingsmiddelen, nu over de opgebruiktermijn

van het middel chloorthalonil. Dit middel wordt door heel veel boeren gebruikt bij de teelt van de zogenaamde kleine gewassen, bijvoorbeeld spruitkool en knolselderij. Door het wegvallen van het gebruik van dit middel wordt de teelt van deze gewassen onmogelijk en zullen de gewassen op het veld weggroten. Hierdoor zullen deze teelten verdwijnen.

Ik constateer dat er geen goed toelatingsbeleid is, waardoor wij telkens verzanden in juridische procedures. Mijn fractie spreekt haar zorg daarover uit. Door het in de afgelopen maanden gevoerde beleid van het College van toelating bestrijdingsmiddelen, waarvoor de regering verantwoordelijk is, hebben boeren wel kunnen planten en zaaien, maar kunnen zij straks niet oogsten. Wie gaat dit betalen? Is de overheid hiervoor aansprakelijk te stellen?

Deze vragen zijn de reden dat wij minister Pronk en staatssecretaris Faber om een brief willen vragen, waarin uitgebreid wordt ingegaan op de ontstane situatie, het dwingen van telers om illegaal te spuiten, de onzorgvuldigheid van de regelgeving en het uitblijven van beleid bij het CTB en de maatregelen die de regering denkt te treffen.

De **voorzitter**: Mijnheer Geluk, uw bijdrage heeft voor de regeling van werkzaamheden wel erg veel inhoud.

De heer **Geluk** (VVD): Ik mag toch zeker deze vragen wel stellen?

De **voorzitter**: Nee, eigenlijk niet, want u mag nu geen mondelinge vragen stellen. Deze vragen behoort u eigenlijk schriftelijk te stellen namens de commissie. Ik wil daar nu

Voorzitter

echter niet dieper op ingaan. Probeer u af te ronden.

De heer **Geluk** (VVD): Gezien de urgentie wil ik vragen of deze brief binnen een week aan de Kamer kan worden gezonden. De Kamer kan dan rustig met reces gaan. Maar natuurlijk is dat niet het belangrijkste; de boeren hebben recht op duidelijkheid.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Ik ondersteun dit verzoek, voorzitter. Ik voeg aan de bijdrage van de heer Geluk echter een opmerking toe en wel dat in de brief aandacht moet worden besteed aan het Europese harmonisatiebeleid. Daar zit namelijk ook een knelpunt.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (SGP): Voorzitter. Zoals bekend, heeft mijn fractie meermalen aandacht gevraagd voor de problematiek van de Kerktelefoon. Staatssecretaris De Vries heeft ons in een brief van 28 maart meegedeeld dat er binnen enkele weken meer duidelijkheid zou zijn en dat de Kamer nader zou worden geïnformeerd. Het is nu echter juni en deze nadere informatie heeft de Kamer nog steeds niet bereikt.

Uit een recent rapport van de stichting IKD blijkt verder dat de beloofde alternatieven de komende jaren feitelijk niet toepasbaar zullen zijn. Dat roept de vraag op hoe in deze overgangperiode aan deze ernstige problematiek tegemoet kan worden gekomen. Het betreft immers kwetsbare groepen die met zeer grote kostenstijgingen worden geconfronteerd. Ik verzoek daarom om een brief waarin de regering bij monde van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat reageert op de ontstane situatie en op de vraag of deze situatie aanleiding moet zijn om een overgangsregeling te treffen voor deze kwetsbare groepen.

Ik verzoek u erop aan te dringen dat deze brief de Kamer met enige spoed bereikt, opdat wij nog ruim

voor de zomer hierover beslissingen kunnen nemen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Blok.

De heer **Blok** (VVD): Voorzitter. Ik verzoek de Kamer om het verslag van het algemeen overleg over maatschappelijk verantwoord ondernemen van 7 juni op de plenaire agenda te zetten.

De **voorzitter**: Heeft dat haast?

De heer **Blok** (VVD): Dat valt wel mee.

De **voorzitter**: Dus het zou volgende week kunnen?

De heer **Blok** (VVD): Ja.

De **voorzitter**: Ik zal de Kamer daartoe op een later tijdstip een voorstel doen.
Het woord is aan de heer De Wit.

De heer **De Wit** (SP): Voorzitter. Aanstaande maandag vindt het voorjaarsoverleg plaats tussen de regering en werkgevers en werknemers. In de media circuleren berichten over de voorstellen die de minister daar zal doen. In de krant van vandaag staat een voorstel, waarmee beoogd zou worden om de afstand tussen uitkeringen en lonen te vergroten. Ik wil de minister vragen om de Kamer een brief te sturen, waarin hij aangeeft wat de inzet is van het kabinet in het voorjaarsoverleg, met name inzake de afstand tussen lonen en uitkeringen.

De **voorzitter**: Ik neem aan dat u deze brief graag zo snel mogelijk wilt ontvangen?

De heer **De Wit** (SP): Dat klopt.

De **voorzitter**: Dat is meestal het geval in deze tijd van het jaar. Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Dittrich.

De heer **Dittrich** (D66): Voorzitter. Op 30 mei heeft de vaste commissie voor Justitie overleg gevoerd met staatssecretaris Kalsbeek over adopties uit Guatemala. De staatssecretaris heeft toen toegezegd om binnen twee weken met een brief te komen, maar die brief hebben wij nog niet ontvangen. Het is van belang om daar op korte termijn over te kunnen debatteren. Kunt u dit deel van het stenogram doorgeleiden naar de regering? Ik wil de staatssecretaris verzoeken om binnen een week met de brief te komen, zodat er nog een plenair debat mogelijk is voor het zomerreces.

De heer **Van Oven** (PvdA): Voorzitter. De heer Dittrich sprak over een overleg van 30 mei. Vandaag is het 13 juni, dus de idus van maart is nog niet verstreken.

De heer **Dittrich** (D66): Nee, maar wij hebben contact opgenomen met het departement. Wij weten dat wij de brief helaas niet kunnen verwachten. U was niet bij dat overleg aanwezig, maar de hele vaste commissie drong er toen op aan dat die brief naar ons gestuurd zou worden. Het is echt noodzakelijk om daarover te debatteren.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Halsema.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Vorig jaar tijdens een plenair debat in oktober heeft de staatssecretaris van Justitie toegezegd, te komen met een notitie over de scheiding tussen het kerkelijk en het burgerlijk huwelijk. Die notitie is er nog steeds niet en ik maan de staatssecretaris tot spoed.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Voorzitter

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering met betrekking tot verklaringen van getuigen die in ruil voor een toezegging van het openbaar ministerie zijn afgelegd (toezeggingen aan getuigen in strafzaken) (26294)**, en van: - de motie-Rouvoet c.s. over informatie aan de Kamer (26294, nr. 31).

(Zie vergadering van 12 april 2001.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

De heer **Van de Camp** (CDA): Mevrouw de voorzitter. Ik zal in deze termijn een drietal opmerkingen maken die betrekking hebben op de heren Van Traa, Van Daalen en Van Oven. Voor degenen die met ons meeluisteren, benadruk ik dat wij het wetsvoorstel toezeggingen getuigen in strafzaken behandelen. De toevoeging is in dit geval belangrijk; het betreft mensen die wat op hun kerfstok hebben en bereid zijn om te praten in ruil voor strafvermindering.

Dit wetsvoorstel is ontstaan naar aanleiding van het rapport van de commissie-Van Traa en de discussies daaromtrent. De commissie heeft gezegd dat afspraken met criminelen het beste wettelijk geregeld kunnen worden, zodat eenieder in het strafvorderlijk en justitieel proces weet waar hij of zij aan toe is. De Kamer heeft als medewetgever, hetgeen waarschijnlijk ook geldt voor de minister, best veel moeite gehad om een en ander correct vast te leggen. Een vraag die daarbij aan de orde kwam, is of een en ander in de praktijk zal werken. Wij moeten dat afwachten. De CDA-fractie acht het wetsvoorstel een weliswaar moeizame, maar ook waardevolle poging om het gevoelige onderwerp deals met criminelen, zoals het in de wandelgangen heet, vast te leggen. Eenieder, ook de advocatuur, weet waar hij of zij aan toe is. Tot zover mijn opmerkingen over onze geachte en gemiste collega Van Traa.

Collega Rouvoet heeft vragen gesteld over het afscheidsinterview van procureur-generaal Van Daalen. De minister heeft met zijn bekende liberale houding gezegd dat het om een afscheidsinterview gaat en hij de man zijn opvattingen gunt. Het lijkt erop dat na de brandweelieden en de politiecommandanten, ook de PG's afscheidsinterviews gaan geven waarin zij andere opvattingen huldigen dan in hun vakmatige leven. Dit stoort de CDA-fractie. Als ik de moeite waarmee deze wet tot stand wordt gebracht, vergelijk met de "unverfroren" uitlatingen van de heer Van Daalen, dan betreur ik die opmerkingen zeer. Hij zegt eigenlijk: laat het nu over aan het college en de minister, dan komen wij er wel uit. Ook het verlenen van totale immuniteit wijst hij niet af. Hij noemt het wel een sepot, maar het komt natuurlijk neer op het verlenen van totale immuniteit. Ik hoor graag de reactie van de minister, omdat ik dit soort afscheidsinterviews echt te ver vind gaan.

Mijn derde opmerking betreft de heer Van Oven en zijn briefwisseling met de minister onder stuk nr. 33. Ik ga ervan uit dat hij zelf zijn kanttekeningen bij die brief zal plaatsen. Ik ben het in ieder geval zeer met de minister eens dat het gek is als de getuige zich bij valse of onware verklaringen kan beroepen op artikel 219 Wetboek van Strafvordering. Ik heb dan ook genoeg genomen met de uitleg van de minister.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik mis even tot welke conclusie de drie opmerkingen van de heer Van de Camp leiden ten aanzien van het wetsvoorstel.

De heer **Van de Camp** (CDA): De fractie van het CDA zal niet con amore, maar toch met genegenheid voor het wetsvoorstel stemmen.

□

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Zoals al door de heer Van de Camp is gememoreerd, is deze heropening oorspronkelijk aangevraagd door de heer Van Oven. Nadat ik opnieuw de stukken over de toezeggingen aan getuigen in strafzaken – ik zeg met nadruk: in strafzaken – heb bestudeerd, ben ik van mening dat hij terecht zijn zorgen heeft geuit over de getuige die een onjuiste verklaring heeft

afgelegd en de spanning die dan ontstaat tussen artikel 219 Wetboek van Strafvordering en artikel 192 Wetboek van Strafrecht. Wij zijn geneigd hem te volgen in zijn redenering tot dusverre. Wij zijn benieuwd naar zijn uiteenzetting en het antwoord van de minister.

De heer Van Oven verdient ook nog een correctie door mij op een eerder gegeven oordeel over het amendement op stuk nr. 19. Hij stelt voor, een scheiding aan te brengen tussen de predeal en de deal. Ten onrechte heb ik verondersteld dat het effect het legaliseren van de predeal zou zijn, terwijl het amendement het tegengestelde blijkt te bewerkstelligen. Ik maak van de gelegenheid gebruik om alsnog mijn steun voor het amendement uit te spreken.

Na afloop van de laatste termijn heb ik met veel mitsen en maren een positief stemadvies uitgebracht aan mijn fractie. Het ontbreken van steun om de straffkorting te verhogen tot de helft van de straf, de waarschijnlijke meerderheid voor het amendement-Rouvoet/Van der Staaij om de mogelijkheid van sepot voor een getuige verder te verminderen en voor de door mij medeondertekende motie-Rouvoet c.s. om de politieke controle te versterken, maakten het voorstel voor de fractie van GroenLinks voldoende solide. Wij waren bereid om verantwoordelijkheid te nemen voor het restrictief normeren van een door ons eigenlijk verfoeide opsporingspraktijk en voor de inbreuk die de wet maakt op het adagium dat er niet met criminelen moet worden onderhandeld. Ik zeg nu met nadruk: waren. De geleidelijk gegroeide instemming in de fractie van GroenLinks is sindsdien ondermijnd.

Op 18 april jl. heeft het Amsterdamse hof uitspraak gedaan in de zaak-Mink K. Een effect van deze uitspraak zou kunnen zijn dat politieke controle op het sluiten van deals in de toekomst aanzienlijk bemoeilijkt wordt, aangezien de rechter controle in deze specifieke zaak, in de vorm die die controle heeft aangenomen, niet in overeenstemming acht met de belangen van de verdachte. Als deze motie wordt doorgetrokken, zou bijvoorbeeld de motie-Rouvoet c.s. wel eens niet uitvoerbaar kunnen zijn of niet uitgevoerd kunnen worden.

Dit plaatst ons voor een groot probleem, omdat werkelijke normering van de deals alleen